

KHẮC PHỤC ĐIỂM NGHẼN TRONG HỆ THỐNG PHÁP LUẬT VIỆT NAM NHÌN TỪ MỐI QUAN HỆ GIỮA LUẬT THÀNH VĂN VỚI ÁN LỆ VÀ MỘT SỐ BẤT CẬP NỘI TẠI

NGUYỄN QUANG THÁI *

NGUYỄN HỮU TRIỀU **

Tóm tắt: Xuất phát từ yêu cầu cấp thiết về việc hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam theo hướng hiện đại, linh hoạt và đồng bộ trong bối cảnh phát triển nhanh của kinh tế số và xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, bài viết tập trung nhận diện điểm nghẽn của hệ thống pháp luật Việt Nam từ việc nhìn nhận bất cập trong mối quan hệ giữa luật thành văn và án lệ cũng như một số bất cập nội tại điển hình khác. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp hoàn thiện pháp luật Việt Nam, hướng tới mục tiêu góp phần nâng cao hiệu quả vận hành hệ thống pháp luật, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và hội nhập quốc tế.

Từ khóa: Hệ thống pháp luật; Việt Nam; luật thành văn; án lệ; bất cập; điểm nghẽn; giải pháp hoàn thiện

Nhận bài: 22/4/2025

Hoàn thành biên tập: 12/8/2025

Duyệt đăng: 12/8/2025

OVERCOMING BOTTLENECKS IN THE VIETNAMESE LEGAL SYSTEM: A PERSPECTIVE FROM THE RELATIONSHIP BETWEEN STATUTORY LAW AND JUDICIAL PRECEDENTS AND SOME INHERENT SHORTCOMINGS

Abstract: Considering the urgent need to improve Vietnam’s legal system towards a modern, flexible, and coherent framework in the context of rapid digital economy development and the establishment of a socialist rule-of-law state, this article identifies the existing bottlenecks of Vietnam’s legal system by recognising the shortcomings in the relationship between the statutory law system and judicial precedents, and some other inherent shortcomings. On that basis, the article proposes some solutions to improve Vietnam’s laws to enhance the efficiency of the legal system’s operation and to promote innovation and international integration.

Keywords: Legal system; Vietnam; statutory law; precedent; shortcoming; bottleneck; solution

Received: 22 April 2025; Editing completed: 12 August 2025; Accepted for publication: 12 August 2025

1. Đặt vấn đề

Trong tiến trình xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, việc hoàn thiện hệ thống pháp luật (HTPL) giữ vai trò then chốt trong bảo đảm tính minh bạch, hiệu quả, dân chủ và công bằng của quản lý xã hội. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy

HTPL Việt Nam vẫn còn tồn tại nhiều điểm nghẽn, gây cản trở quá trình thực thi và phát triển. Trong số đó phải kể đến những bất cập của mối quan hệ giữa luật thành văn và án lệ; sự chồng chéo trong các văn bản quy phạm pháp luật; các khoảng trống pháp lý và cách giải thích pháp luật còn chưa đồng bộ, tạo nên những khó khăn trong hệ thống. Chính vì vậy, cần thiết phải nhận diện đầy đủ, đúng bản chất những bất cập này và đề xuất những

* Tiến sĩ, Bộ Tư pháp. E-mail: thainq@moj.gov.vn

** Thạc sĩ, Khoa bạc Nhà nước

E-mail: nguyenhuutrieu26@gmail.com